

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- **4351719**
Konu :7/32846 Esas Sayılı Soru Önergesi

05/11/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/32846
GK 11

İlgi : 29/08/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1689506 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.



Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/32846 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

Ekonomi programımızın nihai hedefi yüksek, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme ile refah artışı sağlamaktır. Bunun en önemli ön koşulu ise fiyat istikrarıdır. Bu doğrultuda para ve maliye politikası eşgüdüm içinde uygulanmakta, verimliliği artırmaya yönelik yapısal reformlar sürdürülmektedir. Uyguladığımız program sayesinde dezenflasyon sürecinde önemli ilerleme kaydedilmiş olup, 2025 yılı Ekim ayında yıllık enflasyon geçen yıl Mayıs ayındaki zirvesine göre 42,6 puan azalarak yüzde 32,87 gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, 2020 yılından itibaren çeşitli ekonomik, jeopolitik ve çevresel faktörlerin etkisi ile gıda fiyatlarında küresel ölçekte hızlı artışlar gözlenmektedir. Kovid 19 ile birlikte iş gücü kayıpları, taşıma ve lojistik hizmetlerinde yaşanan aksaklıklar, tedarik zincirindeki bozulmalar fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturmıştır. 2022 yılında başlayan Ukrayna-Rusya savaşı özellikle ayçiçek ve buğday gibi temel tarım ürünlerinin arz güvenliğini tehdit ederek fiyatların hızla yükselmesine neden olmuştur. Artan jeopolitik risklerle birlikte önemli ölçüde artış gösteren enerji fiyatları, tarımsal üretim maliyetleri ve gıda fiyatları üzerinde önemli bir baskı unsuru olmuştur. Son yıllarda Türkiye’de artan kuraklık ve aşırı hava olayları tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilerken, gıda enflasyonundaki artış ve oynaklığın en önemli sebeplerinden biri olarak ön plana çıkmaktadır.

İklim değişikliğine bağlı olarak mevsim normallerinin üzerinde seyreden sıcaklıklar ve düşük yağışlar sonucunda ortaya çıkan kuraklık gıda fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluştursa da gıda arz güvenliğini sağlamak üzere gereken tedbirler kararlılıkla hayata geçirilmektedir. Gıda arzını artırmak amacıyla sulama projeleri, arazi toplulaştırması, gıda arz zinciri ve gıda lojistiği alanında çalışmalar yapılmaktadır. Tarım sektörü güçlü şekilde desteklenmekte, sürdürülebilir ve verimli üretim teşvik edilmektedir.

Ayrıca, Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi, gıda ve tarımsal ürün piyasalarındaki gelişmeleri takip etmek, yapısal ve konjonktürel sorunları belirlemek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla sıkı bir eşgüdüm ve iş birliği içerisinde çalışmalarına devam etmektedir. Ayrıca, alt komite toplantıları her ay düzenli olarak yapılmakta ve bu toplantılarda gıda ve tarım ürünlerinin; kısa ve uzun vadeli arz-talep, ihracat-ithalat ve üretim tüketim değişimleri ile bu değişimlerin ve dağıtım zincirindeki gelişmelerin

fiyatlara olası etkileri yakından takip edilerek değerlendirilmektedir. Hem üreticilerin hem de tüm vatandaşların menfaatlerinin korunmasına yönelik olarak dış ticaret tedbirleri dahil olmak üzere, gerekli tüm tedbirler uygulanmakta ve alınan tedbirler kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Diğer taraftan, tüketicilerin yeterli ve güvenilir temel gıda ürünlerine daha uygun bir fiyatla ulaşabilmesini teminen hem tarımsal üreticilere hem de tüketicilere yönelik gerekli tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Bu çerçevede, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin temini ile tarımsal üretimde verimli, kaliteli ve talep ile dengeli bir arzın sağlanması kapsamında üreticilerimiz desteklenmektedir.

Tarım sektörünün stratejik önemi de dikkate alınarak 2024 yılında bütçeden tarım sektörüne ayrılan toplam kaynak vergisel desteklerle birlikte yaklaşık 520 milyar TL iken 2025 yılında bütçeden tarıma ayrılan toplam kaynak yıllık yaklaşık %36 artışla 705,6 milyar TL'ye çıkarılmıştır.

Bu kapsamda; 2025 yılı tarımsal destek başlangıç bütçesi yaklaşık %47,4 artırılarak 135 milyar TL seviyesine yükseltilmiştir. Söz konusu desteklerle üreticilerin maliyetlerinin azaltılmasına ve gelirlerinin artmasına katkı sağlanmaktadır. Ayrıca, hem ürün alımı yoluyla üreticilerin gelirlerinin tarımsal desteklerle birlikte artırılmasına hem de piyasa düzenlemesine yönelik faaliyetleri kapsamında temel gıda ürünlerinin fiyatlarının dengelenmesine katkı sağlayan KİT'lere finansman ihtiyaçları çerçevesinde Bakanlığımızca kaynak aktarılmaktadır. Bu kapsamda, 2025 yılında kuruluşların ihtiyaçları çerçevesinde 43,6 milyar TL ödenek ayrılmış olup gerekli aktarımlar devam etmektedir. İlaveten, ilgili mevzuat çerçevesinde Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanmasını teminen tarımsal üreticilere Hazine faiz/kâr payı destekli krediler kullanılmaktadır. Bu kapsamda 2025 yılı için 160 milyar TL ödenek ayrılmış olup gerekli aktarımlar devam etmektedir.

Ayrıca, 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullanılmasına Dair Kanun uyarınca yayımlanan Kararlar çerçevesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanmasını teminen Hazine faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanılmaktadır.

Söz konusu kredilere ilişkin olarak, T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Katılım Bankasının tarım kredilerine/finansmanına uygulamakta olduğu cari faiz/kâr payı oranları esas alınarak, %25 ile %100 arasında değişen faiz/kâr payı indirim oranları uygulanmakta olup indirim nedeniyle oluşan fark Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır.

Sağlanan bu imkân kapsamında, yıllar içinde geniş bir kesime ulaşmış, tarımsal üreticiler için finansmana erişim kolaylaştırılmıştır. Böylece ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliği desteklenmiştir. Yıllar içinde artan talebe paralel olarak, bütçede ayrılan ödenekler de bu ihtiyacı karşılayacak şekilde düzenlenmiştir.

Öte yandan, vergi politikalarımız sosyal adalet ilkesine uygun olarak vatandaşlarımızın temel gıda maddelerine ulaşımını kolaylaştırıcı ve tarımsal faaliyetleri destekleyen bir bakış açısıyla uygulanmakta olup bu alanda birçok düzenleme mevzuatımıza kazandırılmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda;

- Temel gıda maddelerinin teslimi %1 oranında katma değer vergisine (KDV) tabi bulunmaktadır.
- Tarım ve hayvancılığın önemli girdi maliyetlerini oluşturan yem ve gübre teslimleri KDV'den istisna edilmiştir.
- Traktör, biçerdöver, ilaçlama, süt sağma makineleri gibi tarımsal makinaların teslimlerinde, tarımsal sulama sistemleri ve tarımsal abonelere yapılan elektrik teslimlerinde indirimli KDV oranı uygulanmaktadır.
- Çiftçilere yapılan destek ödemelerinden gelir vergisi kesintisi kaldırılmıştır.

Önümüzdeki dönemde de enflasyonla mücadele, enflasyonda tek haneli rakamlara yeniden ulaşp kalıcı fiyat istikrarı sağlanana kadar çok boyutlu, koordineli ve kararlı bir şekilde sürdürülecektir.